

ADDENDUM: Aandachtspunten voor uitwerking n.a.v. opmerkingen uit het AB van 10 juli 2019

De opmerkingen in het algemeen bestuur waren divers. Op basis van de grootste gemene deler en de gekozen kaders in het onderliggende advies, formuleert de Kring van gemeentesecretarissen de volgende aanpassingen/aanvullingen/aanscherpingen. Deze vormen aandachtspunten bij de uitwerking door het DB, in samenwerking met de gemeentesecretarissen.

1. Vrijtijdseconomie en Recreatieve voorzieningen

Vrijtijdseconomie (VTE) maakt in het advies geen onderdeel uit van Sociaal Economische Structuurversterking en is daardoor geen onderdeel van de nieuw te vormen 4O/3O organisatie. Het advies was om beide activiteiten, zowel de beleidsmatige kant van VTE, als de uitvoeringskant (bestaande uit het onderhoud en exploitatie van de recreatieparken, de routenetwerken en de fietspaden), als gezamenlijke gemeenten in samenhang te blijven oppakken en hiervoor te zoeken naar de best mogelijke positionering.

In het AB is door enkele gemeenten aangegeven dat VTE mogelijk wel onderdeel zou moeten zijn van Sociaal Economische Structuurversterking. Maar dan komen er nieuwe vragen. Hoe borg je in dat geval de verbinding tussen VTE en Recreatieve voorzieningen? En strookt de toevoeging van VTE wel met de focus op sociaaleconomische structuurversterking? En is het in het gezamenlijke gemeentelijke belang om VTE onder verantwoordelijkheid van alle O's te brengen, aangezien de verwachting is dat het merendeel van de vertegenwoordigers in het 3O gremium niet veel verwantschap zal voelen met VTE? In het AB is ook genoemd dat het wel wenselijk is om VTE als gemeenten samen op te pakken, maar dit kan ook anders georganiseerd worden dan via de nieuwe juridische 3O entiteit. Zo is het nu ook in het advies geformuleerd.

Aanpassing advies: onderzoek met betrokkenen (o.a. organisatieonderdeel Recreatieve voorzieningen en Portefeuillehouders VTE), de best passende en gedragen positionering en wijze van organiseren van VTE en Recreatieve voorzieningen, vanuit de algemene kaders in het advies en bovenstaande opmerkingen over het wel of niet onderdeel zijn van Sociaal economische structuurversterking.

2. De O's zijn een aandachtspunt

Het advies was een 4O samenwerking in te richten rondom Sociaal Economische Structuurversterking. In het AB zijn door verschillende gemeenten opmerkingen geplaatst of we het wel moeten hebben over 4O's en niet eerder over 3O's. En dat het belangrijk is te kijken naar de goede balans tussen de verschillende O's in de nieuwe juridische entiteit. Bovendien is in het AB aangegeven dat er naast veel bestuurlijke overleggen rondom het thema Sociaal Economische Structuurversterking ook nog andere overleggen zijn die bij de nieuwe structuur betrokken zouden moeten worden. Genoemde voorbeelden zijn Stuurgroep Business in Twente en Human Capital.

Aanpassing advies: wij adviseren te spreken van 3O en Triple helix omdat onderwijs en onderzoek in Twente nauw verweven zijn, en in de werkgroep Twents Plan (met vertegenwoordiging uit alle O's) is dezelfde voorkeur uitgesproken.

Aanscherping advies: het advies formuleert, onder meer bij de punten 5. en 9., de ambitie om het aantal overlegvormen terug te dringen en zo via vereenvoudiging tot versterking van de samenwerking te komen. Via de genoemde opmerkingen in het AB scherpen we het advies aan om hierbij ruim om ons heen te kijken en ook allerlei aanpalende stuurgroepen e.d. te betrekken.

3. Secretarissen rol geven bij uitwerking

Het voorstel was om het advies van de Kring van secretarissen leidend te laten zijn voor de richting van de regionale samenwerking en de verdere uitwerking /inrichting door het DB ter hand te laten nemen. Een breed gedeelde opvatting in het AB is dat de secretarissen nauw betrokken dienen te blijven en dat het DB de veranderopdracht samen met de secretarissen uitwerkt.

Aanscherping advies: punt 14 van het dictum aan te vullen: “door het DB ter hand te nemen in samenwerking met de Kring van Twentse gemeentesecretarissen in de vorm van stuurgroep lid door de voorzitter van de Kring”.

4. Paradox snelheid versus zorgvuldigheid naar medewerkers

In het AB is aangegeven het momentum te benutten omdat veertien gemeenten nu de noodzaak van deze verandering zien. Snelheid is gewenst voor de nieuwe triple helix organisatie i.v.m. urgentie betreffende de Regio Deal. Aan de andere kant is zorgvuldigheid nodig voor de huidige organisatie en haar medewerkers.

Aanscherping advies: randvoorwaarden voor vervolg zijn bij de voorbereiding (opstellen transitieplan) en uitvoering van deze veranderopdracht (implementatie) de participatie van medewerkers te waarborgen. En dat consequenties voor medewerkers de verantwoordelijkheid zijn van de gemeenschappelijke regeling en daarmee van de veertien gemeenten. Daarnaast de triple helix 3O organisatie via de werkgroep Twents plan met snelheid oppakken i.v.m. urgentie van de Regio Deal.

5. GGD, OZJT/Samen 14, VTT

Het advies was een separate GR op te richten voor de onderdelen GGD, OZJT, VTT, waarbij de oorsprong (in het advies ‘externe driver’ genoemd) ligt in een verplichte samenwerking en gedeelde focus op publieke gezondheid, jeugd en zorg. Ter verduidelijking is het overigens niet de intentie van het advies geweest om alleen de pure verplichte taken van deze organisaties onder te brengen in de nieuwe GR.

In het AB is in dit kader een aantal punten genoemd die om nader onderzoek vragen. Het is niet voor alle gemeenten vanzelfsprekend dat OZJT en VTT meegaan in de GR van de GGD. Bovendien is de verbinding met het veiligheidsdomein (VRT/Veiligheidshuis) genoemd als aandachtspunt.

Aanvullend advies: de in het AB genoemde opmerkingen/varianten (bijvoorbeeld als scenario’s) meenemen in de uitwerking. Wel dit onderdeel van het advies (beslispunt 2.) met voorrang en zo snel mogelijk oppakken omdat hier breed draagvlak voor is. En houd rekening met de medewerkers van VTT die hiermee de 3e reorganisatie in 4 jaar tijd ondergaan.

6. Kennispunt Twente

Het advies was dit door de deelnemende gemeenten zelf te organiseren op een manier die het beste past. In het AB zijn vraagtekens gezet bij de positionering van Kennispunt Twente bij één van de betrokken gemeenten i.v.m. enerzijds de sterke binding met het sociaal domein (incl OZJT - 50% van de omzet) en economie en arbeidsmarkt (incl. Agenda voor Twente - 30% van de omzet). En anderzijds i.v.m. de mogelijk negatieve juridische consequenties (aanbesteding technisch) voor overige gemeenten bij organisatie door één gemeente. Ook is de regionale positie van belang in verbinding met de landelijke kennisinstellingen.

Aanvullend advies: onderzoek als deelnemende gemeenten (bestuurlijk overleg), samen met Kennispunt Twente en de grootste afnemers, wat de meest passende en gedragen positionering en wijze van organiseren is. Nadrukkelijk rekening houdend met de bovenstaande opmerkingen.

7. Rol provincie

Het advies was in het kader van de 3O samenwerking met provincie Overijssel in gesprek te gaan over een passende invulling van het partnerschap. Inhoudelijk is de provincie o.a. betrokken bij de Regiodeal en de Agenda voor Twente en heeft de provincie nu positie in de Twenteboard. Binnen de 3O organisatie heeft de provincie in het advies nog geen plek. In het AB is meermalen gezegd een nadrukkelijke rol voor provincie te bezien, omdat provincie in allerlei netwerken zit.

Het huidige advies biedt voldoende kader voor uitwerking en borging van de samenwerking met de Provincie conform de bovenstaande opmerkingen.

8. Rol van en meenemen van de gemeenteraden (Twenteraad)

Het huidige advies biedt geen kaders voor de rol van de gemeenteraden of de Twenteraad in de toekomstige regionale samenwerking. In het AB is meermalen genoemd de aansluiting te zoeken met de gemeenteraden en de Twenteraad in verband met de juridische entiteit met de 3O's, het budgetrecht en de democratische legitimiteit.

Aanvullend advies: onder meer via het presidium van de Twenteraad de gemeenteraden betrekken bij de toekomstige regionale samenwerking. Ook adviseren wij dat de colleges gefaciliteerd worden door het DB in het informeren van hun gemeenteraden, bijvoorbeeld door het aanbieden van een uniforme tekst voor raadsbrieven e.d. Daarnaast hebben de gemeenteraden formele bevoegdheden in het traject van aanpassing van de GR, die door het DB goed in acht worden genomen.

9. Cultuur is een aandachtspunt

Het huidige advies geeft in hoofdzaak kaders op structuur- en niet op cultuurniveau. Dat is een bewuste keuze om op korte termijn een verandering te kunnen laten zien en daarmee een begin te maken voor een vervolg op cultuurniveau (cultuurprocessen duren veel langer). In het AB is benoemd dat het advies te veel voorbij gaat aan het gegeven dat de problemen ook een culturele achtergrond hebben. Een cultuur op basis van vertrouwen hoort bij de versterking van de regionale samenwerking. Inclusief elkaar aanspreken en terugkomen op gemaakte afspraken.

Aanvullend advies: in het transitieplan opnemen hoe, met welke interventies en onder welke randvoorwaarden en condities het onderlinge vertrouwen vergroot kan worden en de gewenste cultuur in de onderlinge samenwerking versterkt kan worden.

10. Stemverhouding

In het AB is de stemverhouding c.q. de besluitvorming op inwonersaantal zoals die er nu ligt voor de huidige GR benoemd als punt van aandacht voor de nieuwe situatie.

Aanvullend advies: In de uitwerking van de veranderopdracht verschillende scenario's onderzoeken betreffende de stemverhoudingen tussen gemeenten.